Izvorna jezična inačica ove stranice lv nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutačno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

latvijski

Swipe to change

Izvođenje dokaza

Latvija

1 Teret dokazivanj

Stranka je odgovorna za dokazivanje činjenica na kojima se temelji njezina tužba ili prigovor. Tužitelj mora obrazložiti svoju tužbu, a tuženik svoje prigovore.

1.1 Koja su pravila u vezi s teretom dokazivanja?

Dokaze dostavljaju stranke u postupku i ostale zainteresirane stranke. Ako stranka u postupku ili druga zainteresirana stranka ne mogu dostaviti određene dokaze i u vezi s tim su dostavile obrazloženi zahtjev, sud može tražiti prikupljanje dokaza.

1.2 Postoje li pravila prema kojima su određene činjenice izuzete od tereta dokazivanja? U kojim slučajevima? Je li moguće predočiti dokaze kako bi se pokazalo da određena pravna pretpostavka nije valjana?

Ako sud potvrdi da je neka činjenica opće poznata, nije je potrebno dokazivati.

Činjenice utvrđene u presudi koja je počela proizvoditi pravne učinke u jednom građanskom sporu ne moraju se ponovno dokazivati u građanskim sporovima između istih stranaka.

Sudska presuda koja je počela proizvoditi učinke u kaznenom predmetu obvezujuća je za sud koji donosi odluku o građanskoj odgovornosti osobe protiv koje je donesena kaznena presuda, ali samo u odnosu na pitanje je li počinjeno kazneno djelo ili propust i pitanje je li ga počinila ili dopustila ta osoba.

Činjenice koje se smatraju utvrđenima zakonom ne treba dokazivati. Takve se pretpostavke mogu osporiti u skladu s redovnim postupkom.

Stranka ne mora dokazivati činjenice koje druga stranka nije osporila u skladu s postupcima propisanima u Zakonu o parničnom postupku.

1.3 U kojoj mjeri sud mora biti uvjeren u neku činjenicu kako bi presudu temeljio na postojanju te činjenice?

Sud mora ocijeniti dokaze po vlastitoj procjeni, na temelju dokaza koji su detaljno, potpuno i objektivno analizirani na sudu i u skladu sa sudskim pristupom utemeljenim na logičkim načelima, znanstvenim zaključcima i opažanjima stečenim iz svakodnevnog iskustva. Sud mora u svojoj presudi navesti zašto je dao prednost jednom dokazu u odnosu na drugi i zašto smatra da su neke činjenice dokazane, a druge nisu. Niti jedan dokaz nema unaprijed utvrđeni učinak koji obvezuje sud.

2 Izvođenje dokaza

2.1 Mora li stranka uvijek podnijeti zahtjev za izvođenje dokaza ili sudac u određenim predmetima može izvesti dokaze na vlastitu inicijativu?

U Zakonu o parničnom postupku navedeno je da su stranke odgovorne za dostavljanje dokaza, ali također su predviđeni slučajevi u kojima sud može tražiti dokaze na vlastitu inicijativu (primjerice ako su uključeni interesi djeteta). Ako sud utvrdi da nisu dostavljeni dokazi kojima se potvrđuje činjenica ili činjenice na kojima se zasnivaju tvrdnje ili prigovori stranke, on o tome obavješćuje stranke i, ako je potrebno, utvrđuje rok za dostavljanje dokaza.

2.2 Ako je zahtjev stranke koji se odnosi na izvođenje dokaza odobren, što slijedi?

Pisane i materijalne dokaze sudu dostavljaju stranke. Ako stranke navode usmene dokaze, sud na sudsku raspravu poziva svjedoke koje su navele stranke kako bi saslušao njihovo svjedočenje. Sud dodaje dokaze u sudski spis.

2.3 U kojim slučajevima sud može odbiti zahtjev stranke za izvođenje dokaza?

Sud dopušta samo dokaze propisane zakonom i one koji su relevantni za predmet. Sud može odbiti prihvatiti dokaze dostavljene kasnije od 14 dana prije rasprave, osim ako je sudac odredio drugačiji rok za dostavljanje dokaza. Za vrijeme trajanja rasprave dokazi se mogu dostavljati na temelju obrazloženog zahtjeva stranke u sporu ili druge zainteresirane stranke, ako se time neće odgoditi donošenje presude ili ako je sud prihvatio da postoje valjani razlozi zašto dokazi nisu dostavljeni na vrijeme ili ako se dokazi odnose na činjenice koje su otkrivene tijekom postupka.

Svjedočenja utemeljena na informacijama iz nepoznatih izvora ili informacijama dobivenim od drugih osoba, osim ako su te osobe ispitane, nisu dopušteni dokaz.

2.4 Koji različiti načini dokazivanja postoje?

Primjedbe koje su dostavile stranke u sporu i zainteresirane treće stranke te koje uključuju informacije o činjenicama na kojima se temelje njihove tužbe ili prigovori, ako ih potvrđuju drugi dokazi provjereni i ocijenjeni na sudskoj raspravi;

izjave svjedoka i vještaka;

pisani dokazi koji se sastoje od dokumenata ili drugih tekstova u kojima su slovima, brojkama i drugim pisanim simbolima ili drugim tehničkim sredstvima zabilježene informacije o činjenicama važnima za predmet i svi odgovarajući mediji za snimanje (audio ili video-trake, diskete i slično);

materijalni dokazi,

vještačenja,

mišljenja vještaka,

izvješća javnih tijela.

2.5 Na koji se način od svjedoka dobivaju dokazi te kako se ti načini razlikuju od onih pomoću kojih se dokazi dobivaju od vještaka? Kakva su pravila u vezi s pisanim dokazima i izvješćima/mišljenjima vještaka?

Nema materijalne razlike: usmene izjave vještaka i drugih svjedoka smatraju se dokazima, kao i pisane izjave vještaka. Svjedok ili vještak mora doći na sud kada ga sud pozove kako bi svjedočio o činjenicama koje su mu poznate (svjedok) ili kako bi dao objektivno mišljenje u svoje ime o znanstvenim, tehničkim, umjetničkim ili ostalim činjenicama koje je istražio.

2.6 Imaju li neki načini dokazivanja veću težinu od drugih?

Niti jedan dokaz nema unaprijed utvrđeni učinak koji obvezuje sud, ali sud u svojoj presudi mora objasniti zašto je dao prednost nekim dokazima u odnosu na druge i zašto je smatrao da su neke činjenice dokazane, a druge ne.

2.7 Je li za dokazivanje određenih činjenica obvezna primjena određenih načina dokazivanja?

Da. Činjenice koje se u skladu sa zakonom mogu dokazati samo određenim vrstama dokaza ne mogu se dokazivati uporabom niti jedne druge vrste dokaza. Sud dopušta samo vrste dokaza propisane zakonom.

2.8 Jesu li svjedoci zakonski obvezni svjedočiti?

Svjedok koji je pozvan na sud nema pravo odbiti dati iskaz osim u slučajevima predviđenima zakonom.

2.9 U kojim slučajevima mogu odbiti svjedočenje?

Sljedeće osobe mogu odbiti svjedočiti:

rođaci u izravnoj liniji i rođaci prvog ili drugog stupnja u pobočnoj liniji, bračni partneri, rodbina bračnog partnera u prvom koljenu i članovi obitelji stranaka;

skrbnici i upravitelji fondova stranaka i osobe u skrbništvu stranaka ili čijim fondovima upravljaju stranke;

osobe koje sudjeluju u drugom sporu protiv jedne od stranaka.

2.10 Je li moguće kazniti osobu koja odbije svjedočiti ili je prisiliti da svjedoči?

Svjedok koji je navršio 14 godina i koji odbija svjedočiti iz razloga koje sud smatra nevažećima, ili koji namjerno da lažan iskaz, počinio je kazneno djelo u skladu s Kaznenim zakonom.

Ako svjedok, bez opravdanog razloga, ne dođe na raspravu na koju ga je pozvao sud ili sudac, sud mu može naplatiti kaznu od najviše 60 EUR ili ga može prisilno dovesti na sud.

2.11 Postoje li osobe koje ne mogu svjedočiti?

Svećenici ne moraju dostaviti dokaze o činjenicama za koje su saznali za vrijeme ispovijedi kao ni osobe koje zbog svog položaja ili zanimanja ne smiju otkrivati određene informacije koje su im povjerene;

maloljetnici ne moraju svjedočiti o činjenicama koje predstavljaju dokaze protiv njihovih roditelja, djeda i bake, braće ili sestara;

osobe koje su zbog fizičkog ili psihičkog nedostatka nesposobne ispravno ocijeniti okolnosti relevantne za predmet ne moraju svjedočiti;

djeca mlađa od sedam godina ne moraju svjedočiti.

2.12 Koja je uloga suca i stranaka u saslušanju svjedoka? Pod kojim uvjetima svjedok može svjedočiti videokonferencijskom vezom ili uz primjenu drugih tehničkih rješenja?

Osoba koja je pozvana kao svjedok mora doći na sud i reći istinu o činjenicama o kojima ima saznanja. Svjedok mora odgovoriti na pitanja koja mu postavljaju sud i stranke. Sud može ispitivati svjedoka u mjestu prebivališta svjedoka ako svjedok ne može doći na sud zbog bolesti, starosti ili invaliditeta ili iz nekog drugog valjanog razloga. Svjedok se može ispitati i putem videokonferencije na sudu, ovisno o boravištu svjedoka, ili na mjestu koje je posebno opremljeno u tu svrhu.

3 Ocjena dokaza

3.1 Ako stranka nije legalno pribavila dokaze, postoje li ograničenja koja sud primjenjuje pri donošenju presude?

Stranke u sporu mogu osporiti istinitost pisanih dokaza.

Pisane dokaze ne može osporavati osoba koja je sama potpisala te dokaze. Ta osoba može osporiti dokaze pokretanjem posebnog postupka ako je njezin potpis dobiven prisilom, prijetnjama ili prijevarom. Stranka može također podnijeti obrazloženi tužbeni zahtjev u kojem tvrdi da su pisani dokazi krivotvoreni. Ako sud utvrdi da su dokazi krivotvoreni, on će ih isključiti i obavijestiti državnog odvjetnika o krivotvorini. U cilju razmatranja zahtjeva u kojem se tvrdi da su pisani dokazi krivotvoreni, sud može tražiti vještačenje ili druge dokaze. Ako sud zaključi da je stranka pokrenula postupak zbog krivotvorenja pisanih dokaza bez opravdanog razloga, može toj stranci naplatiti kaznu.

Zakonom o parničnom postupku propisano je da osoba koja je pozvana kao svjedok mora doći na sud i reći istinu o činjenicama o kojima ima saznanja. Ako stranka želi dokazati određene okolnosti svjedočenjem, ona u svom zahtjevu sudu kojim traži ispitivanje svjedoka mora navesti koje će važne aspekte predmeta svjedok moći potvrditi.

3.2 Hoće li moje svjedočenje biti dokaz ako sam stranka u postupku?

Primjedbe koje su dostavile stranke u sporu i treće stranke, a koje uključuju informacije o činjenicama na kojima se temelje njihove tužbe ili prigovori dopuštene su kao dokaz ako ih potvrđuju drugi dokazi provjereni i ocijenjeni na sudskoj raspravi. Ako jedna stranka prizna činjenice na kojima se temelje tužba i prigovori druge stranke, sud može smatrati da su te činjenice dokazane ako ne sumnja da je priznanje posljedica prijevare, nasilja, prijetnje ili greške ili mu je svrha prikrivanje istine.

Posljednji put ažurirano: 18/12/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.